

Matvælaráðuneyti
Borgartúni 26
105 Reykjavík

Sent í samráðsgátt

Reykjavík, 8. október 2024

Efni: Frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða (gagnsæi og tengdir aðilar)

Samtök atvinnulífsins (hér eftir „SA“ eða „**samtökin**“) hafa tekið til umsagnar frumvarp til laga um breytingu á lögum nr. 116/2006 um stjórn fiskveiða (gagnsæi og tengdir aðilar) sem birt var í samráðsgátt stjórnvalda 24. september 2024 (mál nr. S-189/2024). Með frumvarpinu er lögð til ný skilgreining á hugtakinu „tengdir aðilar“ auk þess sem mælt er fyrir um eftirlits-úrræði Fiskistofu vegna ákvæða um hámarksaflahlutdeild, aukið gagnsæi, upplýsingagiöf um eignarhald útgerða og tengsl milli þeirra. Líkt og rakið er í greinargerð með frumvarpinu eru ákvæði frumvarpsins byggð á tillögum starfshópa Auðlindarinnar okkar, sbr. einkum 7. kafla skýrslu starfshópa Auðlindarinnar okkar – sjálfbær sjávarútvegur sem gefin var út 29. ágúst 2023. Að gefnu tilefni vilja samtökin koma á framfæri eftirfarandi athugasemdum og ábendingum á framfæri en vísa að öðru leyti til umsagnar Samtaka fyrirtækja í sjávarútvegi („SFS“) um málið.

Upplýsingar um viðskipti með aflahlutdeildir

Í 1. gr. frumvarpsins er mælt fyrir um nánar tiltekna breytingar á 12. gr. laganna. Í b-lið 1. gr. er t.a.m. mælt fyrir um skyldu til að tilkynna til Fiskistofu um aðilaskipti að aflahlutdeild hvort heldur fyrir framsal, sameiningu, yfirtöku eða á annan hátt. Jafnframt skal skv. ákvæðinu veita Fiskistofu upplýsingar um verðið sem greitt er fyrir aflahlutdeildina, sundurgreint eftir tegundum ef við á án tillits til þess í hvaða formi greiðslan er. Jafnframt skal Fiskistofa skrá og birta upplýsingar um viðskipti með aflahlutdeildir. Í athugasemdum um 1. gr. frumvarpsins kemur fram að af ákvæðinu leiði að ekki skipti máli hvort greiðsla fyrir aflahlutdeild sé innt af hendi sérgreind eða hvort hún sé hluti af greiðslu kaupverðs fyrir önnur verðmæti, t.d. við sameiningu eða yfirtöku lögaðila.

Samtökin telja að framangreind breyting kunni að verða vandasöm í framkvæmd. Fyrir liggur að ýmsir þættir hafa áhrif á verð í tilviki sameiningar eða yfirtöku svo dæmi séu tekin og örðugt að bera slík viðskipti saman. Þá er ekki ljóst hvernig eigi að reikna það verð sem greitt er fyrir aflahlutdeildir í þeim tilvikum eða hvernig skera eigi úr um það verð sem greitt er fyrir aflahlutdeildirnar komi upp ágreiningur í þeim efnum. Það er viðbúið að lítið samræmi verði í útreikningum á verði enda hvorutveggja í senn vandasamt að komast að niðurstöðu í þeim efnum í tilviki samruna eða yfirtöku og fyrirséð að ólíkum aðferðum verði beitt við að reikna út verðið. Markmið ákvæðisins samkvæmt frumvarpinu er að auka gagnsæi um verðlagningu og verðmyndun í viðskiptum en í ljósi framangreindra annmarka á framkvæmd kunna þær upplýsingar sem berast um verðlag aflaheimilda að vera afar villandi.

Skilgreining á tengdum aðilum og yfirráðum og eftirlit Fiskistofu

Í athugasemdum um 2. gr. frumvarpsins kemur fram að með frumvarpinu sé lögð til skýrari og endurbætt skilgreining á tengdum aðilum við útreikning hámarksaflahlutdeildar skv. 13. gr. laganna og að greinin taki mið af tillögum starfshópa Auðlindarinnar okkar og feli í sér nánari

útfærslu á þeim. Jafnframt er ítarlega vikið að núgildandi skilgreiningu á hugtakinu „yfírráðum“ í skilningi laganna.

Samtökin telja gildandi lög og lögskýringagögn fullnægjandi og að ekki sé tilefni til þess ráðast í breytingar á skilgreiningu hugtaksins. Nauðsynlegt er að tryggja samfellu og fyrirsjáanleika í rekstrarumhverfi fyrirtækja sem starfa í sjávarútvegi. Líkt og rakið er í frumvarpinu er skilgreining „tengdra aðila“ í 4. mgr. 13. gr. gildandi laga „ekki óskýr“ en engu að síður er talið nauðsynlegt að ráðast í breytingar á skilgreiningunni. Vísa samtökin að öðru leyti til þeirrar tillögu sem fram kemur í umsögn SFS um málið um breytingu á 2. tölul. 4. mgr. 13. gr. gildandi laga.

Jafnframt er með frumvarpinu lagðar til viðtækar breytingar á eftirliti Fiskistofu með hámarksaflahlutdeild en fram kemur í greinargerð með frumvarpinu að Fiskistofu skorti viðhlítandi lagaheimildir til upplýsingaöflunar um eignarhald útgerðarfyrirtækja og tengsl milli þeirra til þess að geta framfylgt ákvæðum um hámarksaflahlutdeild svo fullnægjandi sé. Þrátt fyrir að Fiskistofa geti aflað grunnupplýsinga um eignarhald félaga í fyrirtækjaskrá séu þær upplýsingar sem þar er að finna ekki rauntímaupplýsingar.

Samtökin áréttu að íþyngjandi regluverk og eftirlit eykur kostnað fyrirtækja sem minnkar svigrúm þeirra til launahækkana og fjárfestinga og veikir samkeppnishæfni þeirra gagnvart fyrirtækjum í öðrum löndum. Reglur verða að vera skýrar og regluverk einfalt. Þess má geta að Evrópusambandið hefur sett sér langtímastefnu hvað varðar samkeppnishæfni og sérstakt átak sem er ætlað að draga úr skyldum um upplýsingagjöf fyrirtækja um 25%. Þetta er afleiðing af gríðarlegum fjölda nýrra kvaða sem hafa verið lagðar á fyrirtæki innan ESB á undanförunum árum, sem Evrópusambandið hefur nú í raun viðurkennt að hafi verið óhóflegar. Samkeppnishæfni sjávarútvegs og Íslands veltur á því lagaumhverfi sem stjórnvöld setja. Með því að gera auknar kröfur um upplýsingagjöf og auka eftirlit Fiskistofu, er verið að flækja regluverk greinarinnar í stað þess að einfalda. Ábati þeirra auknu krafna sem að framan greinir er jafnframt óljós en gæta verður að því að fyrirtæki í sjávarútvegi starfa á heimsmarkaði og eru ekki stór fyrirtæki í alþjóðlegum samanburði, líkt og rakið er í frumvarpinu.

Samtökin ítreka að lokum tilvísun til umsagnar SFS um málið og taka undir þau sjónarmið sem þar koma fram.

Virðingarfyllst,

f.h. Samtaka atvinnulífsins

Sigurður Helgason lögmaður